

UN IMPERI POCEFÍMER

M.J. JORDAN

El prisat de Gimferrer

Una exposició a la Pedrera l'any passat va reivindicar l'obra de Mariano Fortuny fill, un creador complet, considerat l'últim renaixentista. Al mateix temps es feia una altra exposició al Museo del Traje de Madrid que té 470 peces comprades pel creador de Zara, Amancio Ortega, i cedides a l'estat en concepte de pagament d'impostos. Ara al Dhub es pot veure *Fortuny i la llàntia meravellosa*, un cuidat documental que plasma la modernitat de l'artista i la vigència actual de la seva obra (els seus llums il·luminen els hotels de luxe de Dubai!). Ara només falta reivindicar que es reediti la novel·la de Gimferrer

“Henriette Fortuny, a la pintura, s'està dreta a l'aire lliure; du una túnica Delfos, arrapada al cos, de color rosa, amb una draperia Knossos de color plata que té una rastellera de motius més foscos estampats a la cintura i al pic d'avall del caient de la roba”. Aquest és un dels fragments de la novel·la *Fortuny*, de Pere Gimferrer, on apareix un dels vestits més originals del segle XX. Es tracta del Delphos, l'aportació que Mariano Fortuny fill va fer a la història de la moda inspirant-se en les escultures greges: un joc de lluminosos prisats de misteriosos colors aconseguits amb tints artesanals i revestit de discreta pedreria de Murano, de forma recta i sensual que alliberava la dona de cotilles.

Era el 1909 i la classe alta més sofisticada i bohèmia (Isadora Duncan, Sarah Bernhardt...) el va fer seu. Onze són les dones que el porten a l'obra de Gimferrer, que no és una narració a l'ús sinó tot un poema visual en què les paraules recreen universos, sensacions... La nissaga dels Fortuny i els Madrazo apareix retratada amb un rerefons a vegades oníric en escenaris diversos (de Luxor i París a la Venècia on creava o la Granada natal) relacionats amb una família lligada a la pintura, la fotografia, l'escenografia i la moda. Fill d'un pare molt reconegut, l'obra de Mariano Fortuny ha trigat a ser apreciada, tot i que darrerament el greuge

Fortuny és una novel·la visual de Pere Gimferrer sobre una família vinculada a la pintura i la moda (Edicions 62, 1983)

Fortuny i la llàntia meravellosa Documental que es pot veure al Dhub de Barcelona fins aquest diumenge

Henriette pintada pel seu marit, Mariano Fortuny fill, amb el vestit Delphos i el xal Knossos

ha estat superat amb exposicions i documentals. Per això és més vigent que mai també aquest llibret del poeta català, que té el seu màxim valor en la descripció literària de la

bellesa, en l'encreuament d'ambients i personatges reals i literaris que van tenir alguna cosa a veure amb el món de Fortuny.

El mateix Proust, que *A la recerca*

del temps perdut vesteix Albertine amb dissenys de Fortuny, aquí apareix remenant amb la mare col·leccionista de teixits de Mariano júnior un bagul ple “de roba antiga i cerimonial: un vellut porprés, sanguinós, amb guarniment de magranes; un altre vellut, d'un dens color blau fosc, i brocats i setins i tafetans i sedes”. Una perfecta descripció del gust per l'orientalisme de l'artista.

Però són les dones les que lluiran el magnífic Delphos: Dolores del Río, Peggy Guggenheim, Lilian Gish, Oona Chaplin (la seva filla Geraldine li acarona el vestit) i Natasha Rambova, la dona de Valentino, que es va retratar així vestida: “Té una diadema de plata al cap i està aturada, com una ballarina hindú, en un clos d'angles escairats de llum que li esqueixen i li retallen els plecs de la túnica Delfos de Fortuny. Valentino és un violí”, diu el poeta. Tot un plaer endinsar-se en la seda de 500 plecs minúsculs que Susan Sontag va triar per ser enterrada, i que va néixer arran d'un viatge de Fortuny a Grècia. De fet, va ser Henriette, la dona i musa estimada de Fortuny, la més implicada en la seva factura, que va arribar precedida del Knossos, el primer model imbuït de l'ideal clàssic de bellesa: un xal de lli blanc inspirat en l'*himation* grec que embolcalla el cos de la dona amb estampats de rosetes, flors de papir i que es mostra esplèndid a la pintura que Fortuny va fer de la seva dona. *

LES RADES GRISSES

RAÛL MAIGÍ

‘El prodigi’, adolescència apocalíptica

Àxel té catorze anys i no s'agrada. És més aviat tímid, a l'institut alguns companys li fan la guitza, els seus pares s'acaben de separar i, a sobre, se n'ha anat del poble —on hi ha deixat la noia que li agrada— per traslladar-se a viure a Barcelona amb la seva mare. Amb aquest inici, *El prodigi*, de Gerard Guix (Estrella Polar), pot semblar poc prometedor. Però el plantejament prototípic d'adolescent amb problemes dura unes poques planes, les justes perquè la trama entri en una altra di-

menió. L'Àxel està canviant, sí, però la seva pubertat no és gens convencional. Les mutacions físiques són preocupants, raríssimes; la gent que l'envolta té actituds estranyes; succeeixen episodis violents, i sobre ell plana l'amenaça d'un oncle, l'Odin, que no ha vist mai. Tot plegat el porta a pensar que s'està tornant boig.

Els fets que giren entorn de l'Àxel el submergeixen en una espiral de confusió creixent entre realitat i malson, que culmina amb un desenllaç apocalíptic: una plaga destructiva a la ciutat, en què ell

L'escriptor Gerard Guix JOSEP LOSADA

haurà de discernir en quin bàndol ha de lluitar i assumir-hi un lideratge tenebrós.

Gerard Guix (Vic, 1975) és el guanyador del 21è premi Ciutat de Tarragona de novel·la Pin i Soler amb *Tot el que hauries de saber abans d'estimar-me*, que acaba de publicar Columna. Ha escrit altres novel·les com *La deriva dels continents* i *Dia de caça*, i també guions de teatre, cinema i televisió. *El prodigi* és la primera part d'una trilogia juvenil que barreja terror i ciència-ficció. Els lectors en demanaran la segona part, segur. *